

ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กวัยรุ่นกับการเล็งดูในรูปแบบที่ต่างกัน
ตามการรับรู้ของตนเอง

นายพิชย นิลพันธ์

โครงการทางจิตวิทยานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะจิตวิทยา

RELATIONSHIP BETWEEN SELF-ESTEEM AND PARENTINGS STYLE DIFFERENT A
TYPE OF ADOLESCENT REARING PRACTICES ARE PRACEIVED BY THEMSELVES

Mr. Pichaya Neenlapat

A Senior Project in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Bachelor of Science Program in Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

พิชัย นิลพันธ์ : ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กวัยรุ่นกับการเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกันตามการรับรู้ของตนเอง. (RELATIONSHIP BETWEEN SELF-ESTEEM AND PARENTINGS STYLE DIFFERENT A TYPE OF CHILD REARING PRACTICES ARE PRACEIVED BY THEMSELVES) อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ : รศ. ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, 50 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กวัยรุ่นกับการเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกันตามการรับรู้ของตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 240 คน ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถามคือ 1. แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง 2. แบบสำรวจรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

การวิเคราะห์ข้อมูล 1. การวิเคราะห์หาค่าพื้นฐานทางสถิติ 2. การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) 3.การวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ (Pearson's Correlation)

ผลการวิจัยพบว่า ในรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 4 รูปแบบนั้น การอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่มีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างจากรูปแบบอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) นอกจากนี้ยังพบว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเห็นคุณค่าในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม แบบรักตามใจ และแบบทอดทิ้งมีความสัมพันธ์ทางลบกับการเห็นคุณค่าในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

สาขาวิชา.....จิตวิทยา..... ลายมือชื่อนิสิต.....พิชัย นิลพันธ์.....
ปีการศึกษา.....2551..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4837437738 : MAJOR PSYCHOLOGY

KEYWORDS : SELF-ESTEEM / PARENTINGS STYLE

PICHAYA NEENLAPAT : RELATIONSHIP BETWEEN ATTACHMENTS STYLE AND DIFFERENT A TYPE OF ADOLESCENT REARING PRACTICES ARE PRACEIVED BY THEMSELVES

. ADVISOR : ASSO. PROF. PRAPAIPAN POOMWUTTHISAN, 50 pp.

This study examined a relationship between self-esteem and perceived parenting style of adolescents. The participants were 240 first-year students at Chulalongkorn University. The instruments used in this study were the Self-Esteem Inventory and the Adolescent Rearing Inventory. The data were analysis by One-way ANOVA and Pearson's correlation.

The results suggests that ;

1. Adolescents reared by Authoritative Parenting Style have significantly higher level of self-esteem than those reared by other parenting styles ($p < .001$).
2. There was a significantly positive correlation between Authoritative Parenting Style and self-esteem ($p < .01$), However, Authoritarian Parenting Style, Permissive Parenting Style and Uninvolved Parenting Style have negative correlations with self-esteem at $p < .01$.

Field of Study : ..... Psychology ..... Student's Signature ..... Pichaya Neenlapat
 Academic Year : ..... 2008 ..... Advisor's Signature ..... P. Poomwutthisan

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้สำเร็จลงได้ด้วยความเมตตาของอาจารย์ประไพพรรณ คุณวุฒิสาร
อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ ที่ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ แนวทางการทำโครงการวิจัย คำแนะนำต่างๆ
ในการทำโครงการวิจัย และตรวจแก้ไขงานของผู้วิจัยด้วยความเอาใจใส่ ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ ที่ได้กรุณา
อนุญาตให้ใช้แบบสำรวจรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูในการทำโครงการวิจัยนี้ รวมทั้งคำแนะนำที่เป็น
ประโยชน์สำหรับการทำโครงการวิจัยนี้

ขอขอบพระคุณ ณัฐนันท์ คงคาหลวง ที่อนุญาตให้ใช้แบบประเมินการเห็นคุณค่าใน
ตนเอง รวมทั้งคำแนะนำที่เป็นประโยชน์สำหรับการทำโครงการวิจัยนี้

ขอขอบพระคุณ สิทธิพงศ์ วงศ์วิวัฒน์ ที่ยินดีสละเวลาช่วยให้คำแนะนำในการวิเคราะห์
ผลการวิจัย

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ พ่อ แม่ ที่คอยให้การสนับสนุน คอยให้กำลังใจ ความ
รัก ความห่วงใย และความเชื่อมั่นตลอดการทำโครงการนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	๗
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2. วิธีดำเนินงานวิจัย.....	15
กลุ่มตัวอย่าง.....	15
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	15
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	20
3. ผลการวิจัย.....	21
4. อภิปรายผลการวิจัย.....	28
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	31
รายการอ้างอิง.....	33
ภาคผนวก ก.....	36
ภาคผนวก ข.....	45

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะ เปรียบเทียบระหว่าง นิสิตชายและนิสิตหญิง.....	22
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ เปรียบเทียบระหว่าง นิสิตชายและนิสิตหญิง.....	23
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและ คะแนนการเห็นคุณค่าในตนเอง.....	24
4	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว.....	25
5	ผลต่างค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนความเห็น คุณค่าในตนเองระหว่างกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน.....	26
6	การวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับ ความเห็นคุณค่าในตนเอง.....	27
7	การวิเคราะห์หาค่า Cronbach's alpha ของแบบประเมินความภูมิใจในตนเอง.....	45
8	การวิเคราะห์หาค่า Cronbach's ของแบบสำรวจรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู แบบดูแลเอาใจใส่.....	45
9	การวิเคราะห์หาค่า Cronbach's ของแบบสำรวจรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู แบบดูแลให้นำเอาใจควบคุม.....	45
10	การวิเคราะห์หาค่า Cronbach's ของแบบสำรวจรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู แบบรักตามใจ.....	46
11	การวิเคราะห์หาค่า Cronbach's ของแบบสำรวจรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู แบบทอดทิ้ง.....	46
12	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Anova).....	46
13	การเปรียบเทียบรายคู่.....	47
14	การวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation).....	48
15	การวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างแบ่งตามคณะ.....	49
16	การวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างแบ่งตามอายุ.....	49

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัยรุ่นเป็นวัยของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมากมายในชีวิต วัยรุ่นเป็นวัยที่อยู่ระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่ เป็นช่วงวัยแห่งการสร้างสมการรับรู้ ความคิด ความเชื่อต่างๆที่เขาได้รับจากภายนอก เพื่อนำมาหล่อหลอมบุคลิกภาพให้มีเอกลักษณ์แห่งตน ซึ่งวัยรุ่นจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อรับกับสภาพของการเปลี่ยนแปลงนี้ และการที่เด็กวัยรุ่นจะปรับตัวได้ดี เด็กจะต้องมีการรับรู้คุณค่าของตนเองที่ดีด้วย Coopersmith(1967) ศึกษาเปรียบเทียบเด็กที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ (Low self-esteem) และการเห็นคุณค่าในตนเองสูง (High self-esteem) ในสถานการณ์ต่างๆในสังคม พบว่าเด็กที่เห็นคุณค่าของตนเองสูง จะเข้าร่วมในการทำกิจกรรมโดยไม่นั่งเฉยๆ เด็กพวกนี้จะรู้จักสิทธิของตนเองโดยไม่รุกรานสิทธิของผู้อื่น (Assertive) แสดงความคิดด้วยความมั่นใจ ปรับตัวได้ดีไม่มีผลกระทบต่ออารมณ์จากความกดดันของเพื่อนในการทำงานกลุ่ม นอกจากนี้เด็กพวกนี้ยังเริ่มทำงานใหม่ด้วยความมั่นใจ มีมิตรภาพ และไม่มุงคึดอยู่กับการแก้ปัญหาของตนเอง นอกจากนี้ Hurlock(1969) มีความเห็นว่า วัยรุ่นเป็นช่วงชีวิตที่มีความยุ่งยาก และตกอยู่ภายใต้ความมีดมน ความขัดแย้งและความไม่มั่นคงในชีวิต เมื่อประสบกับปัญหาเช่นเดียวกับบุคคลวัยอื่น เข้าจะมีความยุ่งยากและขัดแย้งมากกว่าบุคคลในวัยอื่นๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นยังขาดวุฒิภาวะ และประสบการณ์ในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น วัยรุ่นต้องเผชิญกับการปรับตัวในด้านต่างๆอย่างมากมาย ทำให้เกิดปัญหาตามมา เช่น การสอบไม่ผ่านการหนีเรียน มีปัญหาความขัดแย้งกับครอบครัว การปรับตัวเข้ากับเพื่อน ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง คิดว่าตนไม่มีความสามารถพอที่จะทำอะไรให้สำเร็จได้ จึงหาทางออกด้วยการประพฤติดังไม่เหมาะสม สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อการพัฒนาไปเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า

Coleman(1987) ได้สรุปถึงสิ่งที่วัยรุ่นจะต้องเผชิญไว้ 4 ประการ คือ

1. วัยรุ่นเป็นช่วงที่ต้องสู้กับสภาวะที่ต้องการเป็นอิสระ ในขณะที่ยังคงต้องพึ่งพาผู้อื่นในเวลาเดียวกัน ในวัยเด็กเขาต้องพึ่งพาพ่อแม่ เพื่อตอบสนองต่อความพึงพอใจด้านร่างกาย หรืออารมณ์ เมื่อโตขึ้นวัยรุ่นต้องการเป็นอิสระขึ้น
2. วัยรุ่นเป็นช่วงที่เปลี่ยนสภาพการณ์จากความสนุกสนานไปสู่ความเป็นจริง ในวัยเด็กเขาไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงความจำเป็นพื้นฐาน เช่น อาหาร เสื้อผ้า หรือที่อยู่อาศัย เมื่อโตขึ้น

เข้าเริ่มมีความกดดัน ที่ต้องคิดชวนขวายหาสิ่งเหล่านี้ เพื่อการดำเนินชีวิตในอนาคตของตนเอง

3. วัยรุ่นต้องเผชิญกับสภาพการณ์ที่ไม่มีความสามารถ ไปสู่การมีความสามารถ ดังจะเห็นได้ว่าก่อนช่วงวัยรุ่นเขาไม่จำเป็นต้องใช้ความชำนาญเฉพาะทางในการเรียนหรือประกอบอาชีพ เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นเขาเริ่มคิดถึงความสามารถของตน ในการที่จะเลือกแสดงอาชีพหรือแสดงบทบาทต่างๆต่อไปเมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่
4. วัยรุ่นจะพัฒนาตนจากการเป็นผู้รับไปสู่การเป็นผู้สรรหาด้วยตนเองมากขึ้น ในวัยเด็กพ่อแม่มักจะเป็นผู้สรรหามาตอบสนอง เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นเริ่มตระหนักถึงหน้าที่รับผิดชอบและเริ่มเรียนรู้ที่จะเป็นผู้สรรหาด้วยตนเอง โดยการเตรียมตัวเพื่อจะเลือกอาชีพเพื่อประกอบการทำงานต่อไป

การเห็นคุณค่าในตนเอง มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับความรู้สึกว่าตนเป็นที่ยอมรับและต้องการของผู้อื่น มีความสามารถ มีเกียรติ มีคุณค่า ศักดิ์ศรี และมีประโยชน์ต่อสังคม สิ่งเหล่านี้เสมือนพลังที่ช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญกับอุปสรรคต่างๆที่ผ่านเข้ามาในชีวิตได้ด้วยความมั่นใจ ดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ มีอุปนิสัย ร่าเริง วิตกกังวลต่ำ ปรับตัวได้ดี อยากรู้ อยากเห็น เป็นคนเด่นมีความสัมพันธ์ในกลุ่มดี ซื่อสัตย์ต่อตนเอง บุคคลที่ขาดการเห็นคุณค่าในตนเอง จะเป็นคนขาดกำลังใจ กลัวการเสี่ยง การเปิดเผยตนเอง และกลัวอนาคต ความกลัวจะนำไปสู่ความวิตกกังวล ซึ่งเป็นความรู้สึกไร้ความสามารถที่จะช่วยตนเอง คับข้องใจ ไม่มั่นใจในความสามารถของตน และมีอารมณ์เป็นทุกข์ จึงค่อยๆทำลายชีวิตที่มีความสุขและเป็นอุปสรรคต่อการเติบโตไปถึงวุฒิภาวะอย่างเต็มที่ รวมทั้งขาดความรับผิดชอบต่อกระทำและชีวิตของตนเอง (Katlallis, 1982 & Staub, 1980)

จากการศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง (Coopersmith, 1981) พบว่าตัวแปรภายนอก เช่น สถานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่การงานของบิดามารดา ไม่มีผลกระทบต่อความเห็นคุณค่าในตนเองของเด็ก และลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างกันของบิดามารดาและบุตร นั่นก็คือรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาปฏิบัติต่อเด็ก ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ครอบครัวนับว่าเป็นสถาบันทางสังคมแห่งแรกที่เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพ บิดามารดานับว่ามีความสำคัญในอันที่จะหล่อหลอมบุคลิกภาพของเด็กตั้งแต่เกิดจนโต การที่เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมย่อมส่งผลให้เด็กเติบโตเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี

นอกจากนี้มีการศึกษาของ Steinburg & Silk(2002) พบว่า พ่อแม่ที่อบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Authoritative Parenting) จะสัมพันธ์กับลักษณะที่ดีของเด็ก ซึ่งทางการศึกษาของ Maysiliss, Scharf & Shelf(2003) ศึกษาเกี่ยวกับผู้ชายวัยรุ่นอิสราเอล พบว่า เด็กวัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะสามารถรับมือกับปัญหาและปรับตัวได้ดีกว่าเด็กที่มากจากครอบครัวที่เลี้ยงดูแบบเผด็จการ (Authoritarian) นอกจากนี้ Steinburg & Silk(2002) ได้กล่าวถึงเหตุผลถึงลักษณะของการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยว่าจะส่งผลดีต่อเด็กวัยรุ่นเนื่องจาก

1. พ่อแม่พวก Authoritative parenting จะสร้างความสมดุลระหว่างการควบคุมกับความต้องการเป็นอิสระของวัยรุ่น โดยให้โอกาสเด็กวัยรุ่นเป็นอิสระในขณะเดียวกันก็ให้มาตรฐานการกระทำ ข้อจำกัดและแนะนำเด็ก (Rueter & Congin, 1995)
2. พ่อแม่พวก Authoritative จะให้โอกาสและสนับสนุนให้เด็กรู้จักให้และรับและยังให้เด็กแสดงออกทางความคิด (Kuegynalai & Lollis, 2002) ซึ่งวิธีการเปิดใจให้เด็กพูดจะช่วยให้เด็กเข้าใจความสัมพันธ์ต่างๆในสังคม และรู้ว่าสังคมต้องการให้เด็กมีพฤติกรรมอย่างไร
3. ความอบอุ่นและการเข้าไปมีส่วนร่วมของเด็กในการทำสิ่งต่างๆจะทำให้พ่อแม่ยังคงมีอิทธิพลต่อเด็ก (Sim, 2000)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่เป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งจะส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กวัยรุ่น ซึ่งต้องมีการปรับตัวอย่างมาก ด้วยเหตุผลนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูแบบต่างๆกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กวัยรุ่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การหาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองตามการรับรู้ของเด็กวัยรุ่นกับรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ นิสิตปีที่ 1 ของคณะต่างๆ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 240 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

- การเห็นคุณค่าในตนเอง
- การอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน 4 รูปแบบ คือ
  1. การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (Authoritative Parenting Style)
  2. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม (Authoritarian Parenting Style)
  3. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ (Permissive Parenting Style)
  4. การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (Uninvolved Parenting Style)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) หมายถึง การที่บุคคลพิจารณาประเมินคุณค่าตนเองโดยการตรวจสอบการกระทำ ความสามารถและการประสพผลสำเร็จการทำให้บุคคลยอมรับตนเอง ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของณัฐนันท์ คงคาหลวง

การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อวัยรุ่นทั้งทางตรง ทางอ้อม ทั้งทางวาจา และการกระทำ ทำให้วัยรุ่นได้รับรู้ทั้งความรู้สึกและการกระทำดังกล่าว ซึ่งวัดได้จากคะแนนของแบบสำรวจการอบรมเลี้ยงดูของพรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ และคณะ (2545) โดยแบ่งออกเป็น 4 แบบ คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (Authoritative Parenting Style) หมายถึง การที่วัยรุ่นได้รายงานตนว่าพ่อแม่มีการควบคุมให้เด็กทำตามความต้องการของพ่อแม่ แต่ก็ให้การยอมรับและตอบสนองต่อความต้องการของเด็ก พ่อแม่จะมีความยืดหยุ่น รับฟังความคิดเห็นของเด็ก ให้เด็กมีอิสระตามวุฒิภาวะ เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่างๆ พ่อแม่สนับสนุนและกระตุ้นให้เด็กเกิดพัฒนาการที่เหมาะสมกับวุฒิภาวะโดยกำหนดขอบเขตของพฤติกรรม
2. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม (Authoritarian Parenting Style) หมายถึง การที่วัยรุ่นได้รายงานตนว่าพ่อแม่คอยกดดัน ดูแลควบคุมทั้งความประพฤติ ความคิด ทักษะ และความรู้สึกโดยตรง พ่อแม่จะออกคำสั่งให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบและมาตรฐานของสังคม วัฒนธรรม หรือห้ามมิให้ประพฤติดอกนอกกรอบหรือ ถ้าเด็กไม่ปฏิบัติตามจะถูกลงโทษ
3. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ (Permissive Parenting Style) หมายถึง การที่วัยรุ่นได้รายงานตนว่าพ่อแม่ไม่ควบคุมหรือให้เด็กทำตามความต้องการของพ่อแม่ ปล่อยให้เด็กทำตามความต้องการของตนโดยไม่กำหนดขอบเขต มีการลงโทษเล็กน้อย

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (Uninvolved Parenting Style) หมายถึง การที่วัยรุ่นได้รายงานตนว่าพ่อแม่ไม่ควบคุมหรือให้เด็กทำตามความต้องการของพ่อแม่ พ่อแม่ปฏิเสธและไม่ตอบสนองความต้องการของเด็ก พ่อแม่เพิกเฉยไม่สนใจเด็ก ไม่ให้ความใส่ใจดูแลเด็ก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องกับบุคคลในช่วงวัยรุ่น เช่น บิดามารดา ครู อาจารย์ ฯลฯ ใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงและปลูกฝังการเห็นคุณค่าในตนเองให้ติดกับบุคคลในช่วงวัยรุ่น ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองของวัยรุ่นต่อไป

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem)

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) ได้มีผู้ให้คำจำกัดความและความหมายของคำว่า การเห็นคุณค่าในตนเองไว้คล้ายคลึงกัน ดังจะยกมากล่าวพอสังเขปดังนี้

Maslow(1970) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นการประเมินคุณค่าของตนเองจากการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นก่อน จากการศึกษาความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow ความต้องการเห็นคุณค่าในตนเองเกิดขึ้นหลังจากบุคคลได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นอื่นๆ ก่อน เช่น ความต้องการทางด้านร่างกาย ได้รับความปลอดภัยมั่นคง ได้รับความรักและการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และเมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองทั้ง 4 ขั้นพื้นฐานแล้ว บุคคลจึงเกิดความต้องการในขั้นต่อไป นั่นคือ การรู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ ซึ่งในขั้นนี้บุคคลจะต้องการจะทำงานให้ดีด้วยเนื้อของงาน ไม่ต้องการทำงานเพื่อสิ่งอื่น เช่น ต้องการให้คนรักหรือยอมรับ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ในความคิดของ maslow ความต้องการเห็นคุณค่าของตนเองเป็นขั้นหนึ่งที่สำคัญที่บุคคลต้องได้รับการตอบสนองก่อนที่จะก้าวไปสู่ความต้องการขั้นสูงสุด นอกจากนี้ Rosenberg(1978) ให้ความหมายการมีคุณค่าในตนเองไว้ว่า เป็นความรู้สึกที่เกี่ยวกับความคิดของตนเอง เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง การยอมรับในตนเอง นับถือตนเอง รวมทั้งการประเมินตนเองทางด้านบวกและด้านลบ โดยการประเมินตนเองนั้นไม่มีบุคคลใดที่ประเมินค่าของตนเองโดยไม่มี

หลักเกณฑ์ แต่จะกระทำโดยมีเกณฑ์เปรียบเทียบตามสภาพสังคมและคุณลักษณะของกลุ่ม ซึ่งในแต่ละสังคมและกลุ่มนั้นจะมีมาตรฐานของตนและกลุ่มต่างกันออกไป ซึ่งถูกนำมาใช้เป็นกรอบมาตรฐาน และ Sasse(1978) ได้ให้ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองว่าเป็นความรู้สึกของบุคคลว่าตนเองมีความสำคัญ ได้รับความเชื่อถือและการยอมรับนับถือจากผู้อื่นอย่างไร และ Coopersmith(1981) กล่าวว่า การรับรู้คุณค่าในตนเองเป็นความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเอง เป็นการแสดงถึงความรู้สึกหรือเจตคติต่อการยอมรับหรือไม่ยอมรับตนเอง และชี้ให้เห็นถึงขอบเขตของความเชื่อที่บุคคลมีเกี่ยวกับตนเองในเรื่องความสามารถ ความสำคัญ ความสำเร็จ และการมีคุณค่าแห่งตน ดังนั้นความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของบุคคล จึงเป็นการพิจารณาตัดสินคุณค่าของตนและแสดงออกมาให้เห็นในรูปของทัศนคติที่ตนมีต่อตนเอง เป็นประสบการณ์ที่บุคคลอื่นสามารถรับรู้ได้โดยพิจารณาจากคำพูดหรือพฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลนั้น นอกจากนี้ Branden(1981) ได้ให้ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองว่าเป็นลักษณะของความเชื่อมั่นและมีการนับถือตนเอง อันเกิดจากความเชื่อมั่นในความมีคุณค่าในตนเอง ความมั่นใจในความสามารถของตนที่กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จตามความพอใจ

จากที่กล่าวมาข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การประเมินคุณค่าของตนเองในทุกๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นลักษณะรูปร่างหน้าตา ด้านความสามารถ ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ ทำให้ตนเองมีความรู้สึกว่าเป็นบุคคลที่มีคุณค่า มีความสามารถ ประสบความสำเร็จ เป็นที่ยอมรับทั้งของตนเองและบุคคลรอบๆข้าง

จากการศึกษาของ Coopersmith(1981) พบว่าบุคคลที่อยู่รอบข้างของบุคคลนั้นมีส่วนช่วยในการสร้างการรับรู้คุณค่าในตนเองในระดับสูง ทั้งพ่อแม่ ญาติพี่น้อง สามีภรรยา ครู และเพื่อน เพราะบุคคลเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาความเชื่อถือในตนเอง ทำให้บุคคลมีความกล้าและความสามารถเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆได้ เช่น ถ้าบุคคลนั้น ได้รับการปฏิบัติแบบเชื่อถือศรัทธา ได้รับการยกย่อง และมองเห็นในความสามารถความสำคัญอย่างชัดเจน บุคคลนั้นก็ จะพัฒนาการพึ่งพาตนเองและเกิดความเชื่อมั่นและมองเห็นคุณค่าในตนเองซึ่งจะนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพ Coopersmith(1981) ยังได้อธิบายว่า บุคคลจะมีความสามารถในการสร้างสรรค์ความคิดที่จะเผชิญความเครียดต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพได้ จำเป็นต้องมีความรู้สึกในการคุณค่าของตนเองสูงและยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Rogers(1961) ที่ว่าสิ่งสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของบุคคลไปสู่การเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ คือ การรับรู้คุณค่าในตน และความรู้สึกมีคุณค่าในตนมาจากการที่บุคคลมีความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถของเขาเอง

ดังนั้นจะเห็นว่า การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพต่อไป และการเห็นคุณค่าในตนเองจะมาจากการได้เห็นความสามารถของตนเอง และความเคารพในตนเอง ซึ่งจะได้มาจากสิ่งแวดล้อมภายนอก เช่น การได้รับการนับถือจากบุคคลรอบข้าง และการประสบความสำเร็จในชีวิต เป็นต้น

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง

จากการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของ Coopersmith, 1981 พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง มี 2 ประเภท คือ องค์ประกอบภายในตนเองและองค์ประกอบภายนอกตนเอง

1. องค์ประกอบภายในตนเอง คือ ลักษณะเฉพาะของบุคคลแต่ละคนที่มีผลทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลแต่ละคนแตกต่างกัน ซึ่งประกอบด้วย
  - 1.1 ลักษณะทางกายภาพ (Physical Attributes) เช่น ความสวยงามของรูปร่างหน้าตา ความคล่องแคล่วว่องไว บุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพดี จะมีความเห็นคุณค่าในตนเองมากกว่าบุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพที่ด้อย อย่างไรก็ตามก็ดี ลักษณะทางกายภาพใดๆจะส่งผลต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองหรือไม่เพียงใด ยังขึ้นอยู่กับค่านิยมของสังคมนั้นๆ ด้วย
  - 1.2 สมรรถภาพ ความสามารถและผลงาน (General capacity, Ability and Performance) องค์ประกอบทั้ง 3 มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน และมีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองโดยจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จของการประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวในสิ่งที่กระทำ โดยจะมีเรื่องสติปัญญาเข้ามาเกี่ยวพันด้วยโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ในวัยเรียน ซึ่งจะหมายถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สติปัญญาจะมามีผลต่อสมรรถภาพและผลการเรียนของนักเรียนด้วย อันจะนำไปสู่การเพิ่มความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง (Coopersmith, 1981)
  - 1.3 ภาวะทางอารมณ์ (Affective state) เป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกเห็นคุณค่า ความสุข ความวิตกกังวล หรือภาวะอื่นที่อยู่ในตัวบุคคล อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการประเมินถึงสิ่งที่ตนประสบและเป็นผลมาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น แล้วมีผลต่อการประเมินตนเองในเวลาต่อมา บุคคลที่ประเมินตนเองในทางที่ดีจะมีความพึงพอใจ มีความสุข ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่ประเมินตนเองในทางไม่ดี ไม่พอใจในชีวิตของตน และหมดหวังในอนาคต (Coopersmith, 1981)
  - 1.4 ค่านิยมส่วนตัว (Self-values) โดยทั่วไปบุคคลจะให้ความสนใจในสิ่งต่างๆแตกต่างกันออกไป บุคคลมีแนวโน้มจะใช้ค่านิยมของสังคม เป็นตัวตัดสินการเห็นคุณค่าของตนเอง

ถ้าค่านิยมของตนเองสอดคล้องกับสังคม จะทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น แต่ถ้าค่านิยมของตนเองไม่สอดคล้องกับสังคม การเห็นคุณค่าในตนเองจะต่ำลง (Coopersmith, 1981)

- 1.5 ความปรารถนาของบุคคล (Aspiration) การตัดสินใจการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลเกิดจากเปรียบเทียบผลงาน และความสามารถของตนเองกับเกณฑ์ความสำเร็จที่ตนเองได้ตั้งไว้ ถ้าผลงานและความสามารถเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตนเองตั้งไว้หรือดีกว่า จะทำให้บุคคลมีการเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้นในทางตรงกันข้าม ถ้าผลงานและความสามารถไม่เป็นไปตามเกณฑ์หรือต่ำกว่าเกณฑ์ บุคคลจะคิดว่าตนเองไร้ค่า
- 1.6 เพศ (Sex) สังคมและวัฒนธรรม จะให้ความสำคัญกับเพศชาย การประสบความสำเร็จของเพศชายมักจะถูกมองว่าเกิดจากความสามารถ แต่ถ้าเป็นหญิงกลับถูกมองว่าเป็นเพราะความพยายามหรือความโชคดี ดังนั้นจึงพบว่าส่วนใหญ่เพศชายมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าเพศหญิง (Shaver, 1987) แต่อย่างไรก็ตามทัศนคติต่อผู้หญิงและระดับการเห็นคุณค่าในตนเองมีความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม (Spence, 1987)
- 1.7 ปัญหาต่างๆและโรคภัยไข้เจ็บ (Problem and Pathology) ได้แก่ ปัญหาสุขภาพจิตทั่วไป อาการทางกายที่มีสาเหตุจากจิตใจ (Psychosomatic symptoms) กล่าวคือ ผู้ที่มีปัญหาดังกล่าวสูงจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ และจะแสดงออกมาในรูปความวิตกกังวล มีความทุกข์ ส่วนผู้ที่มีปัญหาดังกล่าวน้อย จะมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง (Coopersmith, 1981)
2. องค์ประกอบภายนอกตนเอง คือ สภาพแวดล้อมภายนอกที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ด้วย ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน ซึ่งประกอบด้วย
  - 2.1 ความสัมพันธ์กับครอบครัวและพ่อแม่ ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูกเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก ดังนั้น ประสบการณ์ที่บุคคลได้รับจากความสัมพันธ์ภายในครอบครัวจึงเป็นรากฐานที่สำคัญในชีวิต เด็กที่ได้รับความรัก ความอบอุ่น การสนับสนุน ให้กำลังใจให้สิทธิเสรีภาพในการกระทำของเด็ก ระเบียบกฎเกณฑ์ที่พ่อแม่ใช้ปกครองลูกและการจัดการดูแลให้เด็กมีอิสระในขอบเขตที่กำหนด สิ่งต่างๆเหล่านี้จะทำให้เด็กสามารถพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองได้ (Coopersmith, 1981)
  - 2.2 โรงเรียนและการศึกษา เป็นสถานที่พัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองต่อจากบ้าน โรงเรียนมีหน้าที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเชื่อมั่นในทักษะ ความสามารถและการเห็นคุณค่าในตนเองเมื่ออยู่ในชั้นเรียน เช่น ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนทำกิจกรรมต่างๆได้อย่างอิสระ ซึ่งไม่ขัดกับกฎระเบียบที่โรงเรียนได้กำหนดไว้ การฝึกนักเรียนให้แก้ไขปัญหามาตรังๆเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจในตนเอง (Coopersmith, 1984)

2.3 สถานภาพทางสังคมเป็นการเปรียบเทียบตนเองกับบุคคลอื่น โดยพิจารณาจากอาชีพ ตำแหน่งการงาน บทบาททางสังคม สถานะทางเศรษฐกิจ วงศ์ตระกูล เป็นต้น บุคคลที่มาจากสถานภาพทางสังคมสูง จะได้รับการปฏิบัติที่ทำให้เขาารู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูง กว่าบุคคลที่มาจากสถานภาพทางสังคมระดับปานกลางหรือต่ำ อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่า สถานภาพทางสังคมมีความสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเองไม่ค่อยเด่นชัดนัก เพราะบุคคลที่มาจากสถานภาพทางสังคมในระดับต่ำมีทั้งบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงและต่ำ ดังที่ Coopersmith ศึกษาพบว่า ยิวเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีสถานภาพทางสังคมในระดับต่ำ แต่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่า โปแตสแตนท์ และคาทอลิก ซึ่งเป็นพวกที่มีสถานภาพทางสังคมในระดับสูง (Coopersmith, 1981)

2.4 สังคมและกลุ่มเพื่อน การที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมและเพื่อนจะช่วยในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง การที่บุคคลไม่ได้รับการยอมรับ ไม่เป็นที่ประทับใจในกลุ่มเพื่อน จะทำให้ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำลง จะกลายเป็นคนที่เจียมขีริม ขอบเก็บตัว และไม่เป็นที่ไว้วางใจของเพื่อน (Gurney, 1987; Rosenberg, 1965)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าบุคคลจะเห็นคุณค่าในตนเองเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับองค์ประกอบภายในตนเอง เช่น ลักษณะทางกายภาพ ความสามารถ ภาวะทางอารมณ์ ความปรารถนาของบุคคล ค่านิยม เพศ โรคภัยไข้เจ็บ เป็นต้น และองค์ประกอบภายนอกตนเอง เช่น ความสัมพันธ์กับครอบครัวและพ่อแม่ การศึกษา สถานภาพทางสังคม กลุ่มเพื่อน เป็นต้น

ลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงและต่ำ

บุคคลจะแสดงถึงการเห็นคุณค่าในตนเองจากลักษณะท่าทาง น้ำเสียงคำพูด และการกระทำ ซึ่งอาจจะแสดงออกมาโดยไม่รู้ตัวก็ได้ ดังนั้นการแสดงออกของการเห็นคุณค่าในตนเอง จะมีผลต่อบุคคลดังนี้ คือ

บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง จะเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีความสอดคล้องกลมกลืนในความเป็น"ตน"รับรู้คุณค่าของตนเองตามความเป็นจริง มีความเชื่อมั่นในตนเองว่ามีความสามารถในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ กล้าคิด กล้าแสดงออก มีความคิดสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลรอบข้างได้ แต่ขณะเดียวกันก็ยอมรับความล้มเหลวของตนเองได้ จึงมีชีวิตอยู่อย่างไม่วิตกกังวลมีความยืดหยุ่นในการดำรงชีวิต ทำให้ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (Coopersmith, 1981)

บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ จะมีลักษณะตรงกันข้ามกับบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง คือจะอยู่ในภาวะไม่สอดคล้องกลมกลืนในความเป็น"ตน" มักไม่เห็นความสำคัญของตนเอง ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง รับรู้ว่าตนเองด้อยค่า ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลเหล่านี้เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีปมด้อย วิตกกังวล เก็บตัว ไม่แสดงตัว แสวงหาการยอมรับจากบุคคลอื่น เพื่อให้เกิดการยอมรับตนเอง มีความประหม่า หวั่นไหว เมื่อรู้ว่าตนเองอยากในสายตาของผู้อื่น มักไม่ค่อยยอมรับความล้มเหลวของตน ทำให้เครียด และวิตกกังวลสูง จึงเป็นผู้ที่ไม่มีความสุขในชีวิต (Coopersmith, 1981)

จะเห็นได้ว่า บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองในระดับที่ต่างกันจะมีการแสดงออกที่ต่างกัน รวมทั้งมีคุณลักษณะทางด้านบุคลิกภาพที่ต่างกัน อันจะนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพในการทำงานหรือการเรียนที่แตกต่างกัน

ความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่จะนำไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ไม่ว่าจะทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ วัยรุ่นในช่วงวัยนี้จะต้องเผชิญกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงมากมาย วัยรุ่นต้องปรับตัวเพื่อให้ผ่านการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เหมาะสม โดยที่มีพ่อแม่ เพื่อน และสังคม เป็นบุคคลที่ช่วยกระตุ้นให้วัยรุ่นเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า สามารถทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นได้ ได้รับการยอมรับจากบุคคลรอบข้าง และเมื่อวัยรุ่นสามารถปรับตัวได้แล้วนั้น วัยรุ่นจะรู้สึก ว่าตนเองนั้นมีคุณค่า ได้รับการยอมรับ และสามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆจนนำไปสู่การพัฒนาไปเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพได้

การเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่น ในปัจจุบัน มีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ เป็นสิ่งที่ควรพิจารณารับปลูกฝังให้เกิดขึ้นโดยริบดวนกับเด็ก และเยาวชนไทยของเรา ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมตัวเยาวชนให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติสืบต่อไป (จรรยา สุวรรณทัต, 2531) ในประเทศไทย รัฐบาลได้มีแผนพัฒนาประเทศที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาสังคม โดยเริ่มตั้งแต่ระดับพื้นฐาน คือ ระดับคน ครอบครัว และชุมชน หากเริ่มพัฒนาส่วนย่อยในสังคมให้มีศักยภาพมีคุณภาพสูงขึ้นแล้ว ย่อมจะส่งผลให้ชุมชนและสังคมโดยรวมมีคุณภาพดีตามไปด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ (Parenting Style)

การอบรมเลี้ยงดูมีส่วนสำคัญในการสร้างและพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก จึงมีผู้ทำการศึกษาค้นคว้า และวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูในแง่ต่างๆ iver มาก ซึ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูนั้นมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันออกไป แต่รูปแบบที่ผู้วิจัยศึกษา คือ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Baumrind (1967) ซึ่งได้สร้างแนวทฤษฎีจากการสังเกตการณ์มีปฏิสัมพันธ์ของพ่อแม่หรือผู้ปกครองกับเด็กก่อนวัยเรียน แล้วทำการวิเคราะห์แบ่งองค์ประกอบพฤติกรรมของพ่อแม่ออกเป็น 2 มิติกว้างๆ คือ

1. มิติควบคุมหรือเรียกร้องจากพ่อแม่ (Demandingness) เป็นการพิจารณาระดับการเรียกร้องของพ่อแม่ให้เด็กทำตามมาตรฐานที่ตั้งไว้โดยยึดพ่อแม่เป็นศูนย์กลาง แสดงให้เห็นถึงระดับการควบคุมพฤติกรรมเด็กของพ่อแม่ ซึ่งพ่อแม่บางคนมีมาตรฐานกับเด็กสูง และมีการเรียกร้องให้เด็กทำตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ ส่วนพ่อแม่บางคนเรียกร้องให้เด็กทำตามมาตรฐานเล็กน้อย และไม่ใช้อิทธิพลในการควบคุมพฤติกรรมของเด็ก
2. มิติการตอบสนองของพ่อแม่ (Responsiveness) เป็นการพิจารณาระดับการตอบสนองของพ่อแม่ต่อความต้องการของเด็ก ซึ่งพ่อแม่บางคนจะให้การยอมรับ และการตอบสนองต่อความต้องการของเด็ก โดยให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในขณะที่พ่อแม่บางคนจะปฏิเสธและไม่ตอบสนองต่อความต้องการของเด็ก

นอกจากนั้น Baumrind ได้ผสมผสานระหว่างมิติการเรียกร้องของพ่อแม่ กับมิติการตอบสนองของพ่อแม่ และได้ทำการจัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่เป็น 3 รูปแบบ คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (Authoritative) คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่สนับสนุนให้ลูกได้มีพัฒนาการตามวุฒิภาวะ โดยกำหนดขอบเขตของพฤติกรรมให้เด็ก เรียกร้องให้เด็กเชื่อฟังโดยจะให้เหตุผลเมื่อต้องการให้เด็กปฏิบัติตาม ถึงแม้จะมีการเรียกร้องสูงแต่ในขณะเดียวกัน ก็ให้ความรัก ความอบอุ่น ให้คำชี้แนะให้เหตุผลกับเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง รับฟังเหตุผลจากเด็ก และให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาภายในครอบครัว
2. การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (Authoritarian) คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ใช้อำนาจควบคุมเด็ก และมีความต้องการสูงให้เด็กเชื่อฟังและทำตามความต้องการของตน โดยไม่อธิบายถึงเหตุผล ถ้าเด็กไม่ทำตามความต้องการของตนก็จะถูกลงโทษ พ่อแม่ในลักษณะนี้มักจะทำตัวห่างเหิน ไม่ค่อยแสดงความรัก และให้ความอบอุ่นแก่เด็กน้อย

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ (Permissive) คือการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่สนับสนุนและยอมรับในตัวเด็กมาก ปล่อยให้เด็กทำตามความต้องการของตนเองโดยไม่กำหนดขอบเขต พ่อแม่ให้เด็กจัดสนใจทำอะไรด้วยตัวเอง ให้การทะนุถนอม และไม่มีกรเรียกร้องอะไรจากเด็กให้ความอบอุ่น และควบคุมน้อย

ต่อมา Maccoby & Martin(1983) ได้ทำการศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Baumrind ด้วยวิธีแยกมิติ การอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบ ซึ่งพบว่า การอบรมเลี้ยงดูเป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ กับลูก คือมีการตอบสนอง และมีการรับรู้ระหว่างพ่อแม่กับลูกโดยเด็กจะมีการรับรู้เพิ่มขึ้นตามแนวทางพุทธิปัญญา เริ่มจากวัยทารกเด็กจะมีการรับรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่ โดยเด็กจะรับรู้ว่พ่อแม่จะตอบสนองต่อความต้องการของตน ขณะเดียวกันเด็กจะได้รับความรัก ความอบอุ่น ทำให้เกิดความไว้วางใจ ซึ่งจะอยู่ในมิติการตอบสนองของพ่อแม่เมื่อเด็กโตขึ้น นอกจากพ่อแม่จะตอบสนองต่อความต้องการของเด็กแล้ว พ่อแม่มักรเรียกร้องให้เด็กทำตามความต้องการของตน ซึ่งอยู่ในมิติการเรียกร้องของพ่อแม่

จากการพิจารณาร่วมกันทั้ง 2 มิติ ตามแนวคิดของ Baumrind แล้ว Maccoby และ Martin(1983) สรุปว่า การเลี้ยงดูของพ่อแม่ขึ้นอยู่กับกรรับรู้ของเด็ก เด็กอาจจะรับรู้การเลี้ยงดูของพ่อแม่แตกต่างกันออกไป แม้พ่อแม่จะเลี้ยงดูในลักษณะเดียวกัน และการรับรู้นั้นจะส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็ก จึงได้แบ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบที่ 4 เพิ่มจากที่ Baumrind ได้แบ่งไว้ซึ่งเป็นการผสมผสานกันระหว่างการไม่สนใจ หรือการปฏิเสธ เป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (indifferent or negligent or uninvolved) การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (Neglectful) คือ ลักษณะการเลี้ยงดูที่พ่อแม่ไม่สนใจจะตอบสนองต่อความต้องการของเด็ก ไม่เรียกร้องในตัวเด็ก เฉยเมยและไม่สนใจใยดีในตัวเด็ก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพราะพ่อแม่มีความเครียด ซึมเศร้า และมีความกดดันในชีวิตประจำวันจึงมีเวลาให้เด็กน้อย

ตารางแสดง รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู 4 แบบ จำแนกตามมิติ 2 มิติ

	ยอมรับ และตอบสนอง	ปฏิเสธ และไม่ตอบสนอง
เรียกร้อง และควบคุม	พ่อแม่เอาใจใส่ (Authoritative)	พ่อแม่แบบควบคุม (Authoritarian)
ไม่เรียกร้อง และไม่ควบคุม	พ่อแม่แบบตามใจ (Permissive)	พ่อแม่แบบทอดทิ้ง (Uninvolved)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษารูปแบบการเลี้ยงดูตามแนวของ Baumrind เพราะสามารถอธิบายรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูได้อย่างครอบคลุม

อรชума พุ่มสวัสดิ์(2538) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกันตามการรับรู้ของตนเอง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2538 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 150 คน โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง และทดสอบภายหลังโดยใช้สถิติทดสอบรายคู่ของตูกี พบว่า วัยรุ่นที่รับรู้ว่าคุณค่าในตนเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าวัยรุ่นที่รับรู้ว่าคุณค่าในตนเองได้รับการเลี้ยงดูแบบอัตตาธิปไตย รักตามใจ และปล่อยปละละเลยอย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่แตกต่างจากวัยรุ่นที่รับรู้ว่าคุณค่าในตนเองได้รับการเลี้ยงดูแบบคุ้มครอง นอกจากนี้ยังพบว่าวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองไม่แตกต่างกันในทุกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

สุภาพวรรณ โคตรจรัส และ ชุมพร ยงกิตติกุล (2545) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ตามแนวของ Baumrind และพฤติกรรมส่วนบุคคลของวัยรุ่นไทยในด้านการปรับตัวด้านครอบครัว ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ และการเผชิญปัญหา โดยการศึกษาถึงความแตกต่างระหว่าง เพศ ลำดับการเกิด ประเภทของครอบครัว ภูมิภาค ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพและลักษณะของพ่อแม่ ว่ามีความสัมพันธ์กับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและพฤติกรรมส่วนบุคคลของวัยรุ่นอย่างไร จากกลุ่มตัวอย่าง 1,316 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 654 คน มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 622 คน จาก 5 ภูมิภาคของประเทศไทย ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง ถ้าพบว่าผลหลัก (main effect) มีนัยสำคัญ ก็จะใช้การเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ scheffe ที่ค่าอัลฟา (Alpha) .05 โดยมีผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนโดยรวมมีการปรับตัวด้านครอบครัวได้อย่างดี มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ค่อนข้างสูง มีการเผชิญปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยส่วนใหญ่เผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการปัญหาและแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม
2. นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการปรับตัวด้านครอบครัวได้ดีกว่า มีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการปัญหามากกว่า และใช้การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงน้อยกว่า นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบควบคุม แบบตามใจ และแบบทอดทิ้ง

3. นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมากกว่า และใช้การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงน้อยกว่านักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบควบคุม แบบตามใจ และแบบทอดทิ้ง
4. นักเรียนหญิงมีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมากกว่านักเรียนชาย
5. ลูกคนโต และลูกคนสุดท้องมีการปรับตัวด้านครอบครัวได้ดีกว่าลูกคนเดียว
6. นักเรียนที่อยู่กับพ่อแม่มีการปรับตัวด้านครอบครัวได้ดีกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวประเภทอื่น
7. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง ปรับตัวด้านครอบครัวได้ดีกว่าและใช้การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงน้อยกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำ อาชีพและระดับการศึกษาของพ่อแม่ไม่มีผลต่อพฤติกรรมส่วนบุคคลทั้ง 3 ด้าน

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรในการศึกษาครั้งนี้เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 จากคณะต่างๆในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2551 ภาคการเรียนที่ 2 จำนวน 240 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบวัด 2 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เป็นการสอบถามข้อมูลภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ระดับชั้นเรียน อายุ คณะที่กำลังศึกษา สถานภาพของครอบครัว
2. แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของณัฐนันท์ คงคาหลวง ซึ่งแปลมาจากแบบประเมินต้นฉบับของ Coopersmith Self-Esteem Inventory : Adult Form – Coopersmith, 2002
3. แบบสำรวจการยอมรับเลี้ยงดูของพรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ ซึ่งได้สร้างและพัฒนาตามแนวคิดและงานวิจัยของ Baumrind

ขั้นตอนการพัฒนาแบบสอบถาม

1. สร้างแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา คณะที่กำลังศึกษา ฯลฯ
2. สร้างแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของณัฐนันท์ คงคาหลวง ซึ่งแปลมาจากแบบประเมินต้นฉบับของ Coopersmith Self-Esteem Inventory : Adult Form – Coopersmith, 2002 จากนั้นนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มทดสอบ 60 คน ซึ่งเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนำมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาค่า Cronbach's alpha ได้เท่ากับ :.81
3. สร้างแบบสำรวจการยอมรับเลี้ยงดูของพรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ ซึ่งได้สร้างและพัฒนาตามแนวคิดและงานวิจัยของ Baumrind จากนั้นนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มทดสอบ 60 คน

ซึ่งเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนำมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาค่า Cronbach's alpha ตามประเภทรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งได้ผลดังนี้

- รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่ มีค่า Cronbach's alpha เท่ากับ .71
- รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม มีค่า Cronbach's alpha เท่ากับ .92
- รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ มีค่า Cronbach's alpha เท่ากับ .80
- รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง มีค่า Cronbach's alpha เท่ากับ .89

4. นำแบบทดสอบไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของณัฐนันท์ คงคาหลวง ได้แปลมาจากแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของ Coopersmith (Coopersmith Self-Esteem Inventory: Adult Form – Coopersmith, 2002) แบบประเมินฉบับนี้มีข้อกระทงทั้งหมด 25 ข้อ ใช้สำหรับประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลทั่วไปในระดับอายุ 16 ปีขึ้นไป

การพัฒนาเครื่องมือและการรายงานคุณภาพของเครื่องมือแบบประเมินชุดนี้สร้างขึ้นโดย Coopersmith(2002) เพื่อใช้วัดการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้ใหญ่ที่อายุตั้งแต่ 16 ปี ขึ้นไป โดยได้พัฒนามาจากแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองที่ใช้สำหรับนักเรียน (Coopersmith, 2002) ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 4 ด้าน คือ

- การเห็นคุณค่าในตนเองด้านทั่วไป
- การเห็นคุณค่าในตนเองด้านสังคม
- การเห็นคุณค่าในตนเองด้านครอบครัว
- การเห็นคุณค่าในตนเองด้านการทำงาน

แบบประเมินมีข้อกระทงทั้งสิ้น 25 ข้อ ลักษณะการตอบข้อกระทงแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ ใช่ และไม่ใช่ คะแนนที่ได้จาก 25 ข้อ จะคิดเป็นข้อละ 1 คะแนน โดยเกณฑ์การให้คะแนนจะกล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

Coopersmith(2002) ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิง อายุระหว่าง 16-34 ปี ในสหรัฐอเมริกา จำนวน 226 คน และรายงานค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach alpha) ของเครื่องมือเท่ากับ 0.81

การแปลแบบประเมินเป็นภาษาไทยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือณัฐนันท์ คงคาหลวง(2548) ได้นำแบบประเมินการเห็นคุณค่าของ Coopersmith (Coopersmith, 2002) มาแปลเป็นภาษาไทย และตรวจสอบคุณภาพตามขั้นตอนดังนี้

1. การแปลข้อกระทงเป็นภาษาไทยครั้งที่ 1 ณัฐนันท์ คงคาหลวง(2548) ได้นำแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของ Coopersmith มาแปลเป็นภาษาไทยและนำข้อกระทงภาษาไทยทั้ง 25 ข้อ ไปตรวจสอบความถูกต้องในการแปลโดยผ่านการตรวจสอบของนักจิตวิทยาชาวไทย 2 ท่านที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการแปลภาษาอังกฤษ จากนั้นนำแบบวัดฉบับแปลภาษาไทยไปทดสอบกับสตรีอายุ 17-38 ปี จำนวน 65 คน พบว่ามีข้อกระทงที่ผ่านการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ (Corrected Item Total Correlation : CITC) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 เพียง 11 ข้อ และค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach Alpha) เท่ากับ 0.36
2. การแปลข้อกระทงเป็นภาษาไทยครั้งที่ 2 ณัฐนันท์ คงคาหลวง(2548) ได้ปรับปรุงแปลภาษาไทยจากการแปลครั้งที่ 1 โดยนำลักษณะของเนื้อหาในแต่ละข้อกระทง คือ ด้านบวกและลบ ตามโครงสร้างแบบประเมินของ Coopersmith(2002) มาพิจารณาร่วมกับภาษาที่ใช้ในการแปล เพื่อให้เนื้อหาของข้อกระทงในฉบับภาษาไทยมีความชัดเจนขึ้นและมีทิศทางที่ชัดเจนว่ามีความหมายเป็นบวกหรือลบตรงตามต้นฉบับภาษาอังกฤษ โดยผ่านการตรวจสอบของนักจิตวิทยา 2 ท่านเดิม อีกครั้ง

จากนั้นนำแบบวัดฉบับภาษาไทยในการแปลขั้นที่ 2 นี้ไปทดสอบกับสตรีอายุ 17-35 ปี อีกกลุ่มหนึ่งที่ไม่ใช่กลุ่มเดียวกับการในขั้นที่ 1 จำนวน 80 คน ในครั้งนี้พบว่า จากข้อกระทงทั้งหมด 25 ข้อ มีข้อกระทงที่ผ่านการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ (Corrected Item Total Correlation : CITC) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 อยู่ 18 ข้อ และมีข้อกระทงที่ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 7 ข้อ และค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach Alpha) เท่ากับ 0.76
3. การแปลข้อกระทงเป็นภาษาไทยครั้งที่ 3 ณัฐนันท์ คงคาหลวง(2548) ได้นำข้อกระทงที่ไม่ผ่านการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ(Corrected Item Total Correlation : CITC) จำนวน 7 ข้อ ในขั้นที่ 2 มาปรับปรุงสำนวนและความชัดเจนของภาษาไทยอีกครั้ง โดยผ่านการตรวจสอบของนักจิตวิทยา 2 ท่านเดิม

เมื่อนำไปทดสอบกับสตรีอายุ 17-35 ปี กลุ่มที่ 3 (ซึ่งไม่ใช่กลุ่มทดสอบที่ใช้ในขั้นที่ 1 และ 2) จำนวน 100 คน ในครั้งนี้พบว่าข้อกระทงทุกข้อผ่านการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ(Corrected Item Total Correlation : CITC) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และ ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach Alpha) เท่ากับ 0.86
4. การแปลข้อกระทงภาษาไทยกลับเป็นภาษาอังกฤษ ครั้งที่ 1 ณัฐนันท์ คงคาหลวง(2548) นำแบบประเมินคุณค่าในตนเองฉบับภาษาไทยจากการแปลขั้นที่ 3 มาแปลกลับเป็น

ภาษาอังกฤษ และให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการสร้างแบบวัดซึ่งเป็นนักจิตวิทยาคลินิกชาวอเมริกันที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักเปรียบเทียบระหว่างเนื้อหาของข้อกระทงฉบับที่แปลกลับเป็นภาษาอังกฤษกับเนื้อหาข้อกระทงต้นฉบับภาษาอังกฤษของ Coopersmith เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการแปลแบบประเมินฉบับภาษาไทย ผลการตรวจสอบพบว่า มีข้อกระทง 6 ข้อ ที่มีเนื้อหาภาษาอังกฤษคลาดเคลื่อนจากต้นฉบับของ Coopersmith อยู่บ้างเล็กน้อย

5. การแปลข้อกระทงภาษาไทยกลับเป็นภาษาอังกฤษ ครั้งที่ 2 ณัฐนันท์ คงคาหลวง(2548) ได้ทำการปรับปรุงเนื้อหาความภาษาไทยของข้อกระทงทั้ง 6 ข้อที่มีปัญหาในขั้นที่ 4 ใหม่อีกครั้ง ให้มีความเหมาะสม ชัดเจน และมีความหมายตรงตามต้นฉบับภาษาอังกฤษ โดยผ่านการประชุมเพื่อแก้ไขและตรวจสอบสำนวนภาษาร่วมกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คือ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการสร้างแบบวัดซึ่งเป็นนักจิตวิทยาคลินิกชาวอเมริกัน และผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักจิตวิทยาชาวไทยอีก 2 ท่านที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการแปลภาษาอังกฤษ จนกระทั่งเนื้อหาของทุกข้อกระทงผ่านเกณฑ์การพิจารณาเห็นพ้อง 100% ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ว่า ข้อกระทงที่มีปัญหาทั้ง 6 ข้อที่การแปลเป็นภาษาไทย และการแปลกลับจากไทยเป็นอังกฤษอย่างถูกต้องและมีความหมายตรงกับเนื้อหาของต้นฉบับภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้วิจัยยังได้ร่วมกันทดสอบความเข้าใจภาษา ในข้อกระทงภาษาไทยที่แก้ไขแล้ว กับนิสิตระดับปริญญาตรี คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 3 คน โดยการตรวจสอบความเข้าใจเป็นรายข้อ พบว่าข้อกระทงทุกข้อ มีความชัดเจนและเป็นที่น่าสนใจสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

จากนั้น ณัฐนันท์ คงคาหลวง(2548) ได้นำแบบประเมินฉบับภาษาไทยที่ผ่านขั้นตอนที่ 5 นี้ไปทดสอบครั้งสุดท้าย กลับกลุ่มทดสอบกลุ่มที่ 4 ซึ่งเป็นสตรีอายุ 17-35 ปี จำนวน 60 คน (และเป็นคนละกลุ่มกับการทดสอบทั้ง 3 ครั้งที่ผ่านมา) พบว่าข้อกระทงทุกข้อผ่านการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ (Corrected Utem Total Correlation : CITC) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach Alpha) มีค่าเท่ากับ 0.86

ผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของ ณัฐนันท์ คงคาหลวง(2548) ในการศึกษาครั้งนี้เนื่องจากเป็นแบบประเมินที่แปลมาจากต้นฉบับภาษาอังกฤษของ Coopersmith(2002) โดยที่ไม่มีการดัดแปลงเนื้อหา และแบบประเมินของ ณัฐนันท์ คงคาหลวง (2548) ได้รับการตรวจสอบเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิให้มีความชัดเจนสำหรับผู้ทดสอบ มีความชัดเจนตรงกับเนื้อหาที่เป็นต้นฉบับภาษาอังกฤษ รวมทั้งข้อกระทงทุกข้อผ่านการวิเคราะห์ค่า

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ (Corrected Item Total Correlation : CITC) และค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach Alpha) ในระดับเดียวกับต้นฉบับภาษาอังกฤษของ Coopersmith(2002) อีกด้วย

แบบสำรวจรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ และคณะ (2545) ได้พัฒนาแบบสำรวจรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. คณะผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารข้อมูลของ Diana Baumrind รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาความเป็นมาและวัตถุประสงค์ที่ทำการศึกษา ซึ่งได้มีการสัมมนาร่วมกันระหว่างผู้วิจัย 6 คน เพื่อสร้างและพัฒนาข้อกระทงของมาตรวัดการอบรมเลี้ยงดูเป็นจำนวน 5 ครั้ง ด้วยกัน
2. คณะผู้วิจัยได้ทำการเรียบเรียงข้อกระทงเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 4 รูปแบบ ตามแนวคิด ทฤษฎีของ Baumrind และปรับให้มีความสอดคล้องกับกระบวนการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวไทย ซึ่งศึกษาจากงานวิจัยในประเทศที่ทำระหว่างปี พ.ศ. 2528-2542 คณะผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิทางจิตวิทยา 6 ท่าน ได้สัมมนาร่วมกันเพื่อพิจารณาข้อกระทงในแต่ละด้านของมาตรวัดการอบรมเลี้ยงดู และทำการสรุปข้อกระทงเป็นด้าน ด้านละ 16 ถึง 32 ข้อ รวมเป็นข้อกระทงทั้งสิ้น จำนวน 104 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การประเมินค่าความตรง (Validity)
  - 1.1. คณะผู้วิจัยนำแบบวัดไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 600 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อกระทง (Item Analysis) หาความตรงจากค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆทั้งหมด (Corrected Item Total Correlation : CITC) จากนั้นคณะผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิทางจิตวิทยาอีก 6 ท่าน ได้พิจารณาร่วมกัน และตัดข้อที่ไม่มีนัยสำคัญ 5 ข้อ คงเหลือข้อกระทงจากทั้ง 4 รูปแบบจำนวน 99 ข้อ คณะผู้วิจัยได้คำนวณค่า CITC ตามคำสำคัญ 8 ประการ ในแต่ละรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู พบว่ามีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .27 ถึง .71 ($p < .05$)
  - 1.2. เมื่อคณะผู้วิจัยได้นำแบบวัดไปใช้เก็บข้อมูลจริงจากกลุ่มตัวอย่าง 2,535 คน ได้วิเคราะห์ความตรงจากค่า CITC อีกครั้ง พบว่า ค่า CITC ตามคำสำคัญ 8 ประการของแต่ละรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .36 ถึง .78 ($p < .05$)

2. การประเมินค่าความเที่ยง (Reliability)

คณะผู้วิจัยหาค่าความเที่ยงจากค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตามสูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficients) ได้ค่าความเที่ยงในแต่ละรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู อยู่ระหว่าง .81 ถึง .91

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากที่สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำมาแจกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง 1 คนจะได้รับแบบสอบถามคนละ 1 ชุด จำนวน 3 หน้า ประกอบด้วย แบบสามถามข้อมูลทั่วไป แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง และแบบสำรวจการอบรมเลี้ยงดู

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการวิเคราะห์ค่าสถิติต่างๆดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน เช่น ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นต้น
2. หาค่าทางสถิติ One-way ANOVA และ Correlation เพื่อความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองตามการรับรู้ของเด็กวัยรุ่นกับรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกัน

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กวัยรุ่นกับการเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกันตามการรับรู้ของตนเองของวัยรุ่น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในที่นี้คือ นิสิตชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 240 คน จากคณะต่างๆ จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยการนำเสนอข้อมูลจะแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ผลทางสถิติ

2.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

2.2 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จัดแสดงในรูปแบบของจำนวน และร้อยละ ดังในตาราง 1 ต่อไปนี้

ตาราง 1

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะ เปรียบเทียบระหว่างนิสิตชายและนิสิตหญิง (n=240)

		กลุ่มนิสิต				รวม	
		ชาย		หญิง			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
คณะ	วิศวกรรมศาสตร์	9	18.8	-	-	9	3.8
	อักษรศาสตร์	8	16.7	97	50.5	105	43.8
	วิทยาศาสตร์	2	4.2	4	2.1	6	2.5
	รัฐศาสตร์	2	4.2	6	3.1	8	3.3
	ครุศาสตร์	-	-	1	.5	1	.4
	เภสัชศาสตร์	1	2.1	-	-	1	.4
	สหเวชศาสตร์	3	6.3	19	9.9	22	9.2
	จิตวิทยา	23	47.9	65	33.9	88	36.7
รวม		48	100.0	192	100.0	240	100.0

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มาจากคณะอักษรศาสตร์ จำนวน 105 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 43.8 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาคือคณะจิตวิทยา จำนวน 88 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 36.7 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังเป็นนิสิตหญิง ซึ่งมาจากคณะอักษรศาสตร์ จำนวน 97 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 40.4 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และมาจากคณะจิตวิทยา จำนวน 65 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 27.1 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตาราง 2

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ เปรียบเทียบระหว่างนิสิตชายและนิสิตหญิง
(n=240)

	กลุ่มนิสิต						
	ชาย				หญิง		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
อายุ	18.00	18	37.5	79	41.1	97	40.4
	19.00	28	58.3	98	51.0	126	52.5
	20.00	2	4.2	14	7.3	16	6.7
	21.00	-	-	1	.5	1	.4
รวม		48	100.0	192	100.0	240	100.0

จากตาราง 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 19 ปี จำนวน 126 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 52.5 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาคืออายุ 18 ปี จำนวน 97 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 40.4 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และกลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 18.7 ปี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .617

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ทางสถิติ

2.1 การหาค่ามาตรฐาน (Z-score) ของตัวแปรรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ดังนี้

- แปลงคะแนนรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 4 รูปแบบให้เป็น Z-score
- นำค่า Z-score แต่ละรูปแบบมาคำนวณหาผลต่างกัน โดยใช้เกณฑ์ว่าผลต่างที่ได้ต้องมีค่ามากกว่าครึ่ง SD (.5)

2.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) นั้น มีขั้นตอนดังนี้

- การวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร
- การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว
- การเปรียบเทียบรายคู่

ตาราง 3

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเอง

	M	SD
การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (n=58)	20.53	3.15
การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม (n=27)	15.85	5.87
การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ (n=27)	17.59	3.30
การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (n=16)	13.69	3.94
ความเห็นคุณค่าในตนเอง (n=128)	18.07	4.68

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย พบว่า นิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 20.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.15 รองลงมาได้แก่นิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.30 ลำดับที่สามได้แก่นิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.85 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.87 สุดท้ายคือนิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.94

ตาราง 4

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

	SS	df	MS	F	Sig.
ความแปรปรวน ระหว่างกลุ่ม	798.573	3	266.191	16.689	.000
ความแปรปรวน ภายในกลุ่ม	1977.794	124	15.950		
รวม	2776.367	127			

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความเห็นคุณค่าในตนเองระหว่างกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 4 รูปแบบ พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความเห็นคุณค่าในตนเอง ของทั้ง 4 รูปแบบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นั้นแสดงว่ามีอย่างน้อย 1 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยคะแนนความเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ Tamhane เนื่องจากการทดสอบไม่เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นในเรื่องของความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน (Homogeneity of variances) โดยพิจารณาจากค่าสถิติ Levene's Statistic มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F=7.112, p<.05$)

ตาราง 5

ผลต่างค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนความเห็นคุณค่าในตนเองระหว่าง
กลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน

	<i>M</i>	<i>SD</i>	1	2	3	4
1. การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่	20.53	3.15	-	-	-	-
2. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม	15.85	5.87	4.68*	-	-	-
3. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ	17.59	3.30	2.94*	-1.74	-	-
4. การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง	13.69	3.94	6.85*	2.16	3.91*	-

* $p < .05$

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ Tamhane พบว่า กลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ ($M=20.53$, $SD=3.15$) มีคะแนนความเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม แบบรักตามใจ และแบบทอดทิ้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้กลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุมมีคะแนนความเห็นคุณค่าในตนเองไม่แตกต่างไปจากกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจและแบบทอดทิ้งในทางสถิติ

2.2 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

ตาราง 6

การวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับความเห็นคุณค่าในตนเอง

	1	2	3	4	5
1. การเห็นคุณค่าในตนเอง	1.000	-	-	-	-
2. การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่	.536**	1.000	-	-	-
3. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม	-.445**	-.345**	1.000	-	-
4. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ	-.230**	0.71	.129	1.000	-
5. การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง	-.598**	-.488**	.639**	.520**	1.000

* $p < .05$, ** $p < .01$

ผลการวิเคราะห์พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีความสัมพันธ์กับความเห็นคุณค่าในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีขนาดความสัมพันธ์ที่ .536 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ทางบวก ทั้งยังอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้ร้อยละ 26 นอกจากนี้การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม แบบรักตามใจ และแบบทอดทิ้งมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเห็นคุณค่าในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 4

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันตามการรับรู้ของวัยรุ่น โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเห็นคุณค่าในตนเอง จากการวิเคราะห์ทางสถิติ พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่มีความสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) และเป็นความสัมพันธ์ทางบวก สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ คือ กลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่จะรู้ว่าพ่อแม่แสดงความรัก ส่งเสริมให้มีอิสระในการคิด การตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆด้วยตนเอง พร้อมทั้งให้การสนับสนุนด้วยการให้คำแนะนำเป็นที่ปรึกษาและให้ความสนใจในการกระทำของผู้เป็นลูก มีเหตุผลในการส่งเสริมหรือห้ามมิให้กระทำ ไม่ตามใจหรือเข้มงวดเกินไป ยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของลูก และเชื่อว่าวัยรุ่นมีความรับผิดชอบต่อตนเองได้ ทำให้บุคคลที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่มีการพัฒนาและรับรู้ตนเองไปในทางที่ดี ทำให้มองตนเองว่ามีความสามารถที่จะกระทำการต่างๆได้สำเร็จ เป็นที่รักของครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรชума พุ่มสวัสดิ์ (2538) ได้ศึกษาพบว่าวัยรุ่นที่รับรู้ว่าคุณค่าตนเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่จะมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรืออาจกล่าวได้ว่า วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในลักษณะดูแลเอาใจใส่มากเพียงใด ก็จะมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงตามด้วย นอกจากนี้จากการวิจัยของ Litovsky&Dusek(1985) Gecas&Schwalbe(1986) Brody(1994) พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่จะมีการพัฒนามโนทัศน์แห่งตนไปในทางที่ดี และจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง เมื่อเปรียบเทียบกับกรอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบอื่น

2. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อำนาจควบคุม แบบรักตามใจ และแบบทอดทิ้งมีความสัมพันธ์ทางลบกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

จากการวิเคราะห์ทางสถิติ พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบให้อำนาจควบคุม แบบรักตามใจ และแบบทอดทิ้งนั้นมีความสัมพันธ์ทางลบกับการเห็นคุณค่าในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) กลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 รูปแบบนี้จึงมีการเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างกับ

กลุ่มที่ได้การอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่อย่างเห็นได้ชัด ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ คือ กลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อำนาจควบคุมจะรับรู้ว่ามีพ่อแม่ไม่ได้ให้ความรัก ความอบอุ่น แต่พ่อแม่จะคอยควบคุมทั้งความประพฤติ ความคิด ทัศนคติ และความรู้สึกโดยตรง วัยรุ่นจะขาดความอบอุ่นและความมั่นคงในตนเอง ขาดอิสระที่จะแสดงความคิดเห็น ทำให้ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ชีวิตต้องดำเนินไปตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้ ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้จะทำให้วัยรุ่นรู้สึกว่าตนเองด้อยค่า เป็นผลให้มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Salamah(1991), Young(1994) พบว่า พ่อแม่ที่เลี้ยงดูลูกแบบควบคุมทุกอย่าง จะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำทั้งในเพศหญิงและชาย ส่วนกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ จะรับรู้ว่ามีพ่อแม่ยินยอมให้แสดงพฤติกรรมต่างๆได้ตามใจ โดยไม่ต้องทำตามระเบียบกฎเกณฑ์ แม้ทำผิดก็ไม่ได้รับการลงโทษ พ่อแม่ปล่อยตามใจโดยไม่มีคำสั่งแนะนำที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาทำให้เป็นเด็กที่เห็นแก่ตัว ชอบฝ่าฝืนกฎข้อบังคับต่างๆ เด็กจะมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Brody(1994) ซึ่งพบว่าเด็กที่รับรู้ว่ามีพ่อแม่เลี้ยงดูแบบรักตามใจจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำกว่าเด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่ และงานวิจัย Young(1994) พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ขณะที่จะพบพฤติกรรมภายในและภายนอกที่เป็นปัญหาเพิ่มขึ้น เพราะเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ จะไม่มีโอกาสได้ประสบความสำเร็จในกิจกรรมที่ทำด้วยตนเอง ทำให้ไม่เกิดความภาคภูมิใจ จึงไม่เห็นคุณค่าในตนเอง และกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง จะรับรู้ว่ามีพ่อแม่ไม่สนใจ ไม่เอาใจใส่ ไม่ให้ความช่วยเหลือเมื่อจำเป็น ทำให้เด็กเกิดความอึดอัด ขาดความรัก ไม่ปลอดภัยทางอารมณ์ รู้สึกว่าตนเองไร้ค่า มีปมด้อย มีความวิตกกังวล ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเองและก้าวร้าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Young(1994) พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ขณะที่พฤติกรรมทั้งภายในและภายนอกที่เป็นปัญหา จะเพิ่มมากขึ้น

ผลการวิจัยจึงขอสนับสนุนรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่ ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่จะส่งผลดีในระยะยาว ส่งเสริมให้วัยรุ่นมีการพัฒนาตนเองไปในทางที่ดี และมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังเกิดการเปลี่ยนแปลง ต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ ต้องการการรับตัวเพื่อให้สามารถผ่านอุปสรรคและปัญหาต่างๆไปได้ ฉะนั้นวัยรุ่นที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง รับรู้คุณค่าของตนเองตามความเป็นจริง มีความเชื่อมั่นในตนเองว่ามีความสามารถในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ กล้าคิด กล้าแสดงออก มีความคิดสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลรอบข้างได้ ก็จะสามารถมีชีวิตอยู่อย่างไม่วิตกกังวลมีความยืดหยุ่น

ในการดำรงชีวิต ทำให้ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และยอมรับความล้มเหลวของตนเองได้ นอกจากนี้พ่อแม่ควรหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ และการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ซึ่งจะส่งผลทำให้วัยรุ่นมีความรู้สึกไม่ดีต่อตนเอง เป็นบุคคลที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง รับรู้ว่าตนเองด้อยค่า ทำให้มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลเหล่านี้เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีปมด้อย วิตกกังวล เก็บตัว ไม่แสดงตัว แสวงหารายอมรับจากบุคคลอื่น เพื่อให้เกิดการยอมรับตนเอง มีความประหม่า หวั่นไหว เมื่อรู้ว่าตนเองอยู่ในสายตาของผู้อื่น มักไม่ค่อยยอมรับความล้มเหลวของตนเอง ทำให้เครียด และวิตกกังวลสูง จึงเป็นผู้ที่ไม่มีความสุขในชีวิต และต่อเนื่องไปจนถึงการมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือประสบกับความล้มเหลวในชีวิตได้

ปัญหาในการวิจัย

1. สามารถจัดกลุ่มตัวอย่างได้น้อย อาจเนื่องมาจากรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูบางรูปแบบสามารถหาได้น้อย
2. แบบทดสอบยาวเกินไป จึงอาจทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความเบื่อหน่ายหรือมีความตั้งใจทำแบบสอบถามน้อย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การหาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองตามการรับรู้ของเด็กวัยรุ่นกับรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินงานวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรในการศึกษาครั้งนี้เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 จากคณะต่างๆในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2551 ภาคการเรียนที่ 2 จำนวน 240 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป
2. แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง
3. แบบสำรวจการอบรมเลี้ยงดู

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามไปเดินแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน เช่น ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นต้น
2. หาค่าทางสถิติ One-way ANOVA และ Correlation เพื่อความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองตามการรับรู้ของเด็กวัยรุ่นกับรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกัน

ผลการวิจัย

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่ (Authoritative) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเห็นคุณค่าในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบให้อำนาจควบคุม (Authoritarian) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ (Permissive) และการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (Uninvolvement) มีความสัมพันธ์ทางลบกับการเห็นคุณค่าในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ควรได้มีศึกษาตัวแปรหรือปัจจัยอื่นๆที่มีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มเติม เช่น การสนับสนุนทางสังคม เป็นต้น
2. ควรมีการเก็บตัวอย่างที่หลากหลายมากขึ้น เช่น กลุ่มตัวอย่างจากทุกมหาวิทยาลัยในประเทศไทย กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากทุกโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร
3. ควรเก็บกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติมมากขึ้น
4. ควรหาสิ่งล่อใจให้แก่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อเพิ่มความตั้งใจในการตอบแบบสอบถาม เช่น ขนม ลูกอม ปากกา ฯลฯ

รายการอ้างอิง

- กัลยารัตน์ อ่องคณา. *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้คุณค่าในตนเอง สภาพแวดล้อมในงาน กับความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- มานิตย์ สะสมทรัพย์. *ความสัมพันธ์ระหว่างการมีคุณค่าในตน บรรยากาศจริยธรรมในการทำงาน กับความพึงพอใจในงานตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- อรชума พุ่มสวัสดิ์. *การเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกันตามการรับรู้ของตนเอง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- Baumrind, D. (1971). *Current parent of parental authority*. Developmental psychology monograph, 4, PT. 2).
- Baumrind, D. (1991). *Effective parenting during the early adolescent transition* In P.A. Cowan + E.M. Hetherington (Eds.). *Advances in family research* (vol2). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Brody, Michelle Donna. *The Relationship Between Children's Self-Esteem and Their Perception of their Parent's Parenting Style*. *Dissertation Abstracts International* (June 1994) : 80.
- Coopersmith. S. *The Antecedents of self-esteem*. San Francisco: W.H. Freeman.
- Dusek, Jeronne A. *Adolescent Development and Behavior*. New Jersey : Prentice-Hall. Inc., 1987.
- Gecas, Viktor. And Schwalbe, Michael L. *Parental Behavior and Adolescence Self esteem*. *Journal of Marriage and the Family* 48 (February 1986) : 37-46.
- Kuczynski, L., + Lollis, S. (2002). *Four foundations for a dynamic model of parenting*. In J.R.M. Gerris (Eds.). *Dynamics of parenting*. Hills-dale, NJ: Erlbaum.
- Littovsky, Viana G., and Dusch. Jerome B. *Perception of Child-Rearing and Self-Concept Development During the Early Adolescent Years*. *Journal of Youth and Adolescence* 14 (October 1985) : 373-387.
- Mayseless. O., Scharf, M., + Sholt, M. (2003). *From authoritative parenting practices to*

- an authoritarian context: Exploring the person-environment fit. *Journal of Research on Adolescent*, 13, 427-456.
- Reuter, M.W. + Biller, H.B. (1973). Perceived parental nurturance – availability and personality adjustment among college males. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 40, 339-342.
- Salamah, Mamdouha M. Self-Esteem and parental control in late adolescence and Young adulthood. *Derasat-Nafseyah* 1(4)(October 1991) : 679-702.
- Sim, T. (2000). Adolescent Psychosocial competence: The importance and role of regard for parents. *Journal of Research of Adolescent*, 10, 49-64.
- Steinberg, L.D., + Silk, J.S. (2002). *Parenting adolescent*. In M. Bornstein (Ed.), *Handbook of parenting* (2nd ed., vol.1). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Young, Margaret H. Parenting Style and Child Behavior Problem : A Longitudinal Analysis (Behavior Problems). *Dissertation Abstracts International* (February 1994) : 169.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

คำชี้แจง

ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รับจากแบบสอบถามชุดนี้ เป็นไปเพื่อการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันตามการรับรู้ของวัยรุ่นกับการเห็นคุณค่าในตนเองของนิสิตชั้นปีที่ 1 ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยรับรองว่าคำตอบของนิสิตจะเป็นความลับ และใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น ผลการวิจัยจะไม่มีการนำเสนอเป็นรายบุคคล แต่จะเป็นภาพรวมของนิสิตชั้นปีที่ 1

โปรดขีดเครื่องหมายถูก (✓) หรือเติมข้อความในช่องว่างที่เหมาะสม

1. เพศ   (   ) ชาย   (   ) หญิง
2. รหัสประจำตัวนิสิต   .....
3. คณะที่ศึกษาอยู่   .....
4. ชั้นปีที่ศึกษาอยู่   .....   อายุ   ปี
5. สถานภาพของครอบครัว
  - (   ) พ่อแม่อยู่ด้วยกัน   (   ) พ่อแม่แยกกันอยู่
  - (   ) พ่อแม่หย่าร้างกัน   (   ) พ่อหรือแม่เสียชีวิต
6. ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับ
  - (   ) พ่อแม่   (   ) พ่อ   (   ) แม่
  - (   ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

แบบประเมินความภูมิใจในตนเอง (Self-esteem)

แบบประเมินชุดนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลว่ามีความคิดและทัศนคติต่อตนเองอย่างไร ขอความแต่ละข้อจึงไม่มีคำตอบว่าถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับคำตอบของท่านมากที่สุด และโปรดตอบให้ครบทุกข้อ

ข้อกระทง	ใช่	ไม่ใช่
1. ฉันตัดสินใจได้โดยไม่ลังเล		
2. ฉันไม่มั่นใจถ้าจะต้องพูดต่อหน้ากลุ่มคน		
3. มีหลายอย่างในตัวฉันที่ฉันไม่ชอบและอยากจะเปลี่ยน		
4. ฉันมั่นใจในการตัดสินใจของฉัน		
5. ฉันเป็นคนที่ใครๆก็อยากอยู่ด้วย		
6. ฉันหงุดหงิดง่ายกับคนที่บ้าน		
7. ฉันต้องใช้เวลาอย่างมากในการปรับตัวยอมรับกับสิ่งใหม่ๆในชีวิต		
8. ฉันเป็นที่ชื่นชอบของเพื่อนวัยเดียวกัน		
9. คนในครอบครัว มักจะคำนึงถึงความรู้สึกของฉัน		
10. ฉันคล้อยตามความคิดผู้อื่นง่าย		
11. ครอบครัวของฉันตั้งความคาดหวังที่สูงเกินไปสำหรับฉัน		
12. ชีวิตของฉันมีแต่ความยุ่งยากลำบาก		
13. ชีวิตของฉันมีแต่ความยุ่งเหยิงวุ่นวาย		
14. ฉันมักมีความคิดเห็นดีๆที่ทำให้ผู้อื่นคล้อยตามได้		
15. ฉันรู้สึกว่าตัวเองไม่มีอะไรดี		
16. มีหลายครั้งที่ฉันรู้สึกอยากจะหนีไปให้พ้นๆ		
17. ฉันมักจะรู้สึกไม่พอใจกับผลงานของตัวเอง		
18. ฉันดูดีสู้คนอื่นไม่ได้		
19. ฉันสามารถพูดในสิ่งที่ฉันอยากจะพูดได้		
20. ครอบครัวของฉันเข้าใจฉัน		
21. คนส่วนใหญ่จะมีคนมารักใคร่ชอบพอมากกว่าฉัน		
22. ฉันรู้สึกว่าครอบครัวสร้างความกดดันให้ฉัน		
23. ฉันมักจะท้อแท้ใจกับสิ่งที่ฉันทำอยู่		
24. ฉันไม่ชอบตัวเอง ฉันอยากจะเป็นคนอื่น		
25. ฉันไม่สามารถเป็นที่พึ่งของใครได้		

แบบสำรวจการอบรมเลี้ยงดู

โปรดอ่านข้อความในแบบสำรวจทีละข้อ แล้วพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อตรงกับการกระทำหรือท่าทีของพ่อแม่หรือของนิสิตเพียงไร โดยให้ทำเครื่องหมายถูก (✓) ทับตัวเลขที่เหมาะสม

หากตรงมากสำหรับนิสิต ก็ขอให้นิสิตขีดถูก (✓) ทับเลข 5

หากตรงสำหรับนิสิต ก็ขอให้นักเรียนขีดถูก (✓) ทับเลข 4

หากตรงและไม่ตรงพอๆกันสำหรับนิสิต ก็ขอให้นิสิตขีดถูก (✓) ทับเลข 3

หากไม่ค่อยตรงสำหรับนิสิต ก็ขอให้นิสิตขีดถูก (✓) ทับเลข 2

หากไม่ตรงเลยสำหรับนิสิต ก็ขอให้นิสิตขีดถูก (✓) ทับเลข 1

ตัวอย่าง เช่น

ข้อ	การกระทำหรือท่าที	ตรง มาก	ตรง	ตรงและไม่ ตรงพอๆกัน	ไม่ค่อย ตรง	ไม่ตรง เลย
0	พ่อแม่คาดหวังให้ฉันทำตามกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้	5	4	3	2	1

จากตัวอย่างข้างต้น หมายความว่า นิสิตเห็นว่าข้อความทางด้านซ้ายมือ “ตรง” กับการกระทำของพ่อแม่ของนิสิต

ไม่มีคำตอบใด “ถูก” หรือ “ผิด” ที่สำคัญ คือ ขอให้นิสิต ตอบตรงความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อ

ข้อ	การกระทำหรือท่าที	ตรง มาก	ตรง	ตรง และ ไม่ ตรง พอๆกัน	ไม่ ค่อย ตรง	ไม่ ตรง เลย
1	พ่อแม่จะให้เวลาฉันเฉพาะเมื่อพ่อแม่เห็นว่าจำเป็นจริงๆ	5	4	3	2	1
2	ฉันสามารถฝ่าฝืนคำสั่งของพ่อแม่ได้โดยไม่ถูกลงโทษ	5	4	3	2	1
3	พ่อแม่ยินดีรับฟังและให้คำปรึกษาแก่ฉันในทุกเรื่อง	5	4	3	2	1
4	พ่อแม่ตั้งระเบียบและกฎเกณฑ์ที่เคร่งครัดมากเพื่อให้ฉันปฏิบัติตาม	5	4	3	2	1
5	พ่อแม่สนับสนุนให้ฉันคิดและทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง	5	4	3	2	1
6	พ่อแม่ให้ฉันทำตามวิธีของท่าน เพราะเห็นว่าเป็นวิธีที่ถูกต้องเหมาะสมกว่า	5	4	3	2	1
7	ฉันรู้ว่าแม้ฉันทำผิด พ่อแม่จะพยายามหลีกเลี่ยงการลงโทษฉัน	5	4	3	2	1
8	พ่อแม่ให้ฉันทำในสิ่งที่ไม่เกินความสามารถของฉัน	5	4	3	2	1
9	ฉันต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่พ่อแม่ได้วางไว้ โดยไม่สามารถซักถามหรือคัดค้านได้	5	4	3	2	1
10	ฉันสามารถแสดงกิริยาก้าวร้าวต่อพ่อแม่โดยพ่อแม่ไม่ถือโกรธ	5	4	3	2	1
11	พ่อแม่แสดงความรักต่อฉัน ทั้งโดยคำพูดและการกระทำ	5	4	3	2	1
12	พ่อแม่รักฉันแต่เรามีเวลาทำกิจกรรมร่วมกันน้อยมาก	5	4	3	2	1
13	พ่อแม่รับฟังความคิดเห็นและการตัดสินใจของฉัน	5	4	3	2	1
14	เมื่อฉันแสดงความคิดเห็นที่ไม่ตรงกับพ่อแม่ พ่อแม่จะโกรธ	5	4	3	2	1
15	แม้ฉันไม่ทำตามระเบียบของโรงเรียน พ่อแม่ก็ไม่ตำหนิ	5	4	3	2	1
16	พ่อแม่คาดหวังให้ฉันมีความรับผิดชอบและช่วยเหลือตัวเองได้ในกิจวัตรประจำวัน	5	4	3	2	1
17	พ่อแม่จะตั้งกฎเกณฑ์ที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ไม่ว่ากรณีใดๆ	5	4	3	2	1
18	ฉันสามารถพูดแทรกขณะที่ผู้ใหญ่กำลังคุยกัน โดยพ่อแม่ไม่ตำหนิ	5	4	3	2	1
19	พ่อแม่สนับสนุนให้กำลังใจในเรื่องเรียนของฉันสม่ำเสมอ	5	4	3	2	1
20	พ่อแม่สนใจไต่ถามทุกข์สุขเฉพาะเวลาที่ฉันมีปัญหาหนัก	5	4	3	2	1

ข้อ	การกระทำหรือท่าที	ตรง มาก	ตรง	ตรง และ ไม่ ตรง พอๆกัน	ไม่ ค่อย ตรง	ไม่ ตรง เลย
21	พ่อแม่ให้ฉันมีอิสระในเรื่องการแต่งกาย	5	4	3	2	1
22	พ่อแม่จะเป็นคนกำหนดให้ฉันทำสิ่งต่างๆตามความต้องการ ของพ่อแม่	5	4	3	2	1
23	ถ้าจำเป็นต้องลงโทษ พ่อแม่จะลงโทษฉันสถานเบา	5	4	3	2	1
24	พ่อแม่เชื่อว่าฉันดูแลตัวเองได้เมื่อพ่อแม่ไม่อยู่	5	4	3	2	1
25	พ่อแม่แสดงให้เห็นว่าท่านภูมิใจในตัวฉัน	5	4	3	2	1
26	พ่อแม่ดูแลเอาใจใส่ฉันอย่างใกล้ชิดเมื่อฉันป่วย	5	4	3	2	1
27	ถ้าฉันฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ที่พ่อแม่ได้วางไว้ ฉันจะถูกลงโทษอย่าง รุนแรง	5	4	3	2	1
28	พ่อแม่ไม่เคยบอกให้รู้ว่าต้องการให้ฉันประพฤติปฏิบัติตน อย่างไร	5	4	3	2	1
29	ฉันเรียกร้องทุกอย่างที่ต้องการจากพ่อแม่ได้เสมอ	5	4	3	2	1
30	พ่อแม่เห็นว่าฉันและพ่อแม่มีสิทธิในการแสดงความคิดเห็น เท่าเทียมกัน	5	4	3	2	1
31	ฉันไม่ได้รับความเมตตาเมื่อทำอะไรถูกต้องแต่จะได้รับการลงโทษ หรือตำหนิอย่างรุนแรงเมื่อทำอะไรผิด	5	4	3	2	1
32	พ่อแม่ปล่อยให้ฉันตัดสินใจเองโดยไม่ให้คำแนะนำหรือ ช่วยเหลือ	5	4	3	2	1
33	พ่อแม่วางกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตนของฉันที่บ้าน อย่างชัดเจน	5	4	3	2	1
34	พ่อแม่ขอให้ฉันทำตามที่ท่านต้องการโดยไม่มีข้อแม้ใดๆ	5	4	3	2	1
35	พ่อแม่จะเชื่อและทำตามที่ฉันบอก	5	4	3	2	1
36	พ่อแม่เอาของเล่นของฉันไปให้คนอื่นโดยไม่ถามฉันก่อน	5	4	3	2	1
37	ฉันจะถูกทำโทษถ้าขัดคำสั่งของพ่อแม่ในเรื่องต่างๆ	5	4	3	2	1
38	ฉันชวนช่วยช่วยเหลือตนเองในการเรียนโดยพ่อแม่ไม่ได้ช่วย อะไร	5	4	3	2	1

ข้อ	การกระทำหรือท่าที	ตรง มาก	ตรง	ตรง และ ไม่ ตรง พอๆกัน	ไม่ ค่อย ตรง	ไม่ ตรง เลย
39	พ่อแม่วางกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการเรียนของฉันทัดเจน	5	4	3	2	1
40	พ่อแม่ไม่สนใจความเป็นอยู่ของฉันท	5	4	3	2	1
41	พ่อแม่ไม่เคยตั้งเกณฑ์ว่าฉันต้องเรียนให้ได้ระดับใด	5	4	3	2	1
42	ฉันสามารถพูดกับพ่อแม่ได้อย่างตรงไปตรงมาว่าฉันจะทำตามที่ท่านคาดหวังไว้แค่ไหน	5	4	3	2	1
43	พ่อแม่ทอดทิ้งให้ฉันอยู่ตามลำพังบ่อยๆ	5	4	3	2	1
44	พ่อแม่เห็นว่าความคิดเห็นของฉันทเป็นเรื่องเหลวไหล	5	4	3	2	1
45	พ่อแม่มักทำให้ฉันรู้สึกว่าคุณด้อยกว่าผู้อื่น	5	4	3	2	1
46	พ่อแม่ไม่สนใจดูแลเวลาฉันทป่วย	5	4	3	2	1
47	พ่อแม่จะโกรธฉันทมากหากฉันทไม่ทำตามที่ท่านบอก	5	4	3	2	1
48	พ่อแม่ไม่เคยมอบหมายงานใดๆให้ฉันทรับผิดชอบ	5	4	3	2	1
49	เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ฉันทสามารถปรึกษาพ่อหรือแม่ได้เสมอ	5	4	3	2	1
50	หากฉันทไม่ได้สิ่งที่ต้องการแล้วฉันทแสดงความไม่พอใจ พ่อแม่ก็จะให้สิ่งนั้น	5	4	3	2	1
51	พ่อแม่มักรื้อค้นของส่วนตัวของฉันท	5	4	3	2	1
52	พ่อแม่มักใช้การขู่และการลงโทษกับฉันท	5	4	3	2	1
53	พ่อแม่ให้ฉันททำสิ่งต่างๆด้วยตนเองโดยไม่สนใจว่าฉันทจะทำได้หรือไม่	5	4	3	2	1
54	ถ้าพ่อแม่รู้ว่าฉันทไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียน พ่อแม่จะลงโทษอย่างรุนแรง	5	4	3	2	1
55	เมื่อมีความเห็นไม่ตรงกัน พ่อแม่กับฉันทจะพูดคุยทำความเข้าใจกัน	5	4	3	2	1
56	พ่อแม่ช่วยให้ฉันทสามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ท่านวางไว้	5	4	3	2	1
57	ฉันทจะทำตามกฎเกณฑ์ที่พ่อแม่ตั้งไว้หรือไม่ก็ได้	5	4	3	2	1
58	พ่อแม่ไม่สนใจว่าฉันทจะสอบได้หรือสอบตก	5	4	3	2	1
59	พ่อแม่เข้มงวดกับฉันทมากจนรู้สึกว่าคุณแม่ไม่รัก	5	4	3	2	1

ข้อ	การกระทำหรือทำที่	ตรง มาก	ตรง	ตรง และ ไม่ ตรง พอๆกัน	ไม่ ค่อย ตรง	ไม่ ตรง เลย
60	พ่อแม่ไม่รักและไม่ต้องการฉัน	5	4	3	2	1
61	พ่อแม่จะแสดงความยินดีเมื่อฉันทำอะไรเสร็จ	5	4	3	2	1
62	พ่อแม่ให้ฉันตัดสินใจได้เองเรื่องการไปโรงเรียน ถ้าฉันไม่อยากไปก็ไม่ ต้องไป	5	4	3	2	1
63	พ่อแม่จะโกรธมากถ้าฉันทำสิ่งที่ขัดกับความต้องการของท่าน	5	4	3	2	1
64	พ่อแม่ส่งเสริมให้ฉันแต่งกายตามระเบียบของโรงเรียน	5	4	3	2	1
65	พ่อแม่ปล่อยให้ฉันไปเที่ยวกับเพื่อนๆได้ทุกครั้งที่ชอบโดยไม่ ทักท้วง	5	4	3	2	1
66	พ่อแม่ไม่สนใจว่าฉันคบใครเป็นเพื่อน	5	4	3	2	1
67	พ่อแม่จะให้สิ่งของที่ท่านต้องการจะให้ โดยไม่คำนึงถึงความ ต้องการของฉัน	5	4	3	2	1
68	พ่อแม่เพิกเฉยไม่ชมเชยเมื่อฉันทำความดี	5	4	3	2	1
69	เมื่อฉันทำอะไรผิดพลาด พ่อแม่จะว่ากล่าวตักเตือนและให้ กำลังใจมากกว่าตำหนิ	5	4	3	2	1
70	ฉันมีอิสระในการเลือกซื้อของเล่นและสิ่งของต่างๆได้ตามใจ ชอบ	5	4	3	2	1
71	ไม่ว่าฉันจะคิดอย่างไร พ่อแม่ก็ไม่สนใจความคิดเห็นของฉัน	5	4	3	2	1
72	พ่อแม่จะสอบถามเหตุผลหากฉันกลับบ้านผิดเวลา	5	4	3	2	1
73	ฉันจะกลับบ้านเวลาใด พ่อแม่ก็ตามใจ	5	4	3	2	1
74	พ่อแม่แทบจะไมรู้อะไรเกี่ยวกับตัวฉันเลย	5	4	3	2	1
75	พ่อแม่ต้องการให้ฉันประสบความสำเร็จแต่ไม่เคยให้กำลังใจ	5	4	3	2	1
76	พ่อแม่ไม่ยินดียินร้ายกับทุกข์สุขกับความปลอดภัยของฉัน	5	4	3	2	1
77	เมื่อสอบได้คะแนนไม่ดี ฉันจะไม่ถูกตำหนิ แต่พ่อแม่จะช่วย หาวิธีแก้ไข	5	4	3	2	1
78	ฉันสามารถเลือกการไปเที่ยวกับเพื่อนแทนการดูหนังสือ ในช่วงสอบได้ โดยพ่อแม่ไม่ตำหนิ	5	4	3	2	1

ข้อ	การกระทำหรือทำที่	ตรง มาก	ตรง	ตรง และ ไม่ ตรง พอๆกัน	ไม่ ค่อย ตรง	ไม่ ตรง เลย
79	พ่อแม่คำนึงถึงความต้องการของท่าน มากกว่าความต้องการ ของฉัน	5	4	3	2	1
80	แม้ฉันจะทำได้ตามที่พ่อแม่ต้องการ ท่านก็ไม่แสดงความชื่น ชมหรือภูมิใจในตัวฉัน	5	4	3	2	1
81	พ่อแม่ไม่เคยไปพบครูในวันประชุมผู้ปกครอง	5	4	3	2	1
82	พ่อแม่ต้องการให้ฉันปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้โดยไม่มีข้อ โต้แย้งใดๆ	5	4	3	2	1
83	พ่อแม่วางกฎเกณฑ์น้อยมากสำหรับฉัน	5	4	3	2	1
84	เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นฉันจะถูกตำหนิตันที่โดยพ่อแม่ไม่ยอมฟัง คำชี้แจงของฉัน	5	4	3	2	1
85	ฉันไม่อยากปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับพ่อแม่แม้จะมีเรื่องหนักใจ	5	4	3	2	1
86	พ่อแม่ไม่ให้อิสระฉันในการเลือกคบเพื่อน	5	4	3	2	1
87	พ่อแม่เข้าข้างฉันเสมอไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น	5	4	3	2	1
88	เมื่อฉันทำสิ่งที่ไม่ถูกใจพ่อแม่ พ่อแม่จะลงโทษฉันอย่างรุนแรง	5	4	3	2	1
89	เมื่อพ่อแม่สั่งให้ฉันทำอะไร ฉันต้องทำตามเสมอ	5	4	3	2	1
90	พ่อแม่ปล่อยให้ฉันทำอะไรก็ได้ตามสบายตราบเท่าที่ฉันอยู่ บ้าน	5	4	3	2	1
91	เมื่อฉันแสดงความคิดเห็นพ่อแม่มักจะตัดบทและไม่รับฟัง	5	4	3	2	1
92	ฉันมีโอกาสพูดคุยกับพ่อแม่บ่อยมาก	5	4	3	2	1
93	ฉันจะแสดงความคิดเห็นได้ต่อเมื่อพ่อแม่อนุญาต	5	4	3	2	1
94	เมื่อฉันทำผิด ฉันไม่เคยโดนตำหนิไม่ว่ากรณีใดๆ	5	4	3	2	1
95	พ่อแม่ตั้งใจทำร้ายจิตใจของฉัน	5	4	3	2	1
96	พ่อแม่เข้มงวดกับฉันในการปฏิบัติตนที่บ้าน	5	4	3	2	1
97	พ่อแม่ทำในสิ่งที่ฉันต้องการให้ทำทันทีไม่ว่าท่านจะว่าง หรือไม่	5	4	3	2	1
98	พ่อแม่ตั้งกฎเกณฑ์ให้ฉันปฏิบัติตามโดยไม่อธิบายเหตุผล	5	4	3	2	1

ข้อ	การกระทำหรือท่าที	ตรง มาก	ตรง	ตรง และไม่ ตรง พอๆกัน	ไม่ ค่อย ตรง	ไม่ ตรง เลย
99	พ่อแม่ไม่เล่าเรื่องเกี่ยวกับตัวท่านให้ฉันฟัง	5	4	3	2	1

ขอขอบคุณนิสิตทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ภาคผนวก ข
ตารางการวิเคราะห์ทางสถิติ

ตาราง 7

การวิเคราะห์หาค่า Cronbach's alpha ของแบบประเมินความภูมิใจในตนเอง

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.806	25

ตาราง 8

การวิเคราะห์หาค่า Cronbach's ของแบบสำรวจรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.707	25

ตาราง 9

การวิเคราะห์หาค่า Cronbach's ของแบบสำรวจรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.921	26

ตาราง 10

การวิเคราะห์หาค่า Cronbach's ของแบบสำรวจรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.802	23

ตาราง 11

การวิเคราะห์หาค่า Cronbach's ของแบบสำรวจรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.886	25

ตาราง 12

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Anova)

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม	798.573	3	266.191	16.689	.000
ความแปรปรวนภายในกลุ่ม	1977.794	124	15.950		
รวม	2776.367	127			

ตาราง 13

การเปรียบเทียบรายคู่

Multiple Comparisons

	(I) Sum_Group	(J) Sum_Group	Mean Difference (I-J)
Tamhane	Authoritative	Authoritarian	4.68263(*)
		Permissive	2.94189(*)
		Uninvolment	6.84698(*)
	Authoritarian	Authoritative	-4.68263(*)
		Permissive	-1.74074
		Uninvolment	2.16435
	Permissive	Authoritative	-2.94189(*)
		Authoritarian	1.74074
		Uninvolment	3.90509(*)
	Uninvolment	Authoritative	-6.84698(*)
		Authoritarian	-2.16435
		Permissive	-3.90509(*)

* The mean difference is significant at the .05 level.

ตาราง 14

การวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation)

		Self-Esteem	Authoritative	Authoritarian	Permissive	Uninvolved
Self-Esteem	Pearson Correlation	1	.536(**)	-.445(**)	-.230(**)	-.598(**)
	Sig. (2-tailed)		.000	.000	.009	.000
	N	128	128	128	128	128
Authoritative	Pearson Correlation	.536(**)	1	-.345(**)	-.071	-.488(**)
	Sig. (2-tailed)	.000		.000	.426	.000
	N	128	128	128	128	128
Authoritarian	Pearson Correlation	-.445(**)	-.345(**)	1	.129	.639(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000		.148	.000
	N	128	128	128	128	128
Permissive	Pearson Correlation	-.230(**)	-.071	.129	1	.520(**)
	Sig. (2-tailed)	.009	.426	.148		.000
	N	128	128	128	128	128
Uninvolved	Pearson Correlation	-.598(**)	-.488(**)	.639(**)	.520(**)	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	
	N	128	128	128	128	128

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

ตาราง 15

การวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างแบ่งตามคณะ

		sex				Total	
		Male		Female		Male	
		Count	% within sex	Count	% within sex	Count	% within sex
fac	21.00	9	18.8%	0	.0%	9	3.8%
	22.00	8	16.7%	97	50.5%	105	43.8%
	23.00	2	4.2%	4	2.1%	6	2.5%
	24.00	2	4.2%	6	3.1%	8	3.3%
	27.00	0	.0%	1	.5%	1	.4%
	33.00	1	2.1%	0	.0%	1	.4%
	37.00	3	6.3%	19	9.9%	22	9.2%
	38.00	23	47.9%	65	33.9%	88	36.7%
total		48	100.0%	192	100.0%	240	100.0%

ตาราง 16

การวิเคราะห์กลุ่มตัวแบ่งตามอายุ

		sex				Total	
		Male		Female		Male	
		Count	% within sex	Count	% within sex	Count	% within sex
age	18.00	18	37.5%	79	41.1%	97	40.4%
	19.00	28	58.3%	98	51.0%	126	52.5%
	20.00	2	4.2%	14	7.3%	16	6.7%
	21.00	0	.0%	1	.5%	1	.4%
Total		48	100.0%	192	100.0%	240	100.0%

ภาคผนวก ค

ประวัติผู้ทำวิจัย

นายพิชัย นิลพันธ์ เกิดเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2529 ที่จังหวัดพิษณุโลก กำลังศึกษา
ในหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2551